

Sygn. akt IV KK 126/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Józef Dołhy

SSN Roman Sądej (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Barabary Nowińskiej
w sprawie **J. K. i K. C.**

skazanych z art. 258 § 1 k.k., art. 278 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i innych
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 22 lipca 2015 r.,

kasacji, wniesionych przez obrońców

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 13 listopada 2014 r.

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 5 marca 2014 r.,

**I. uchyła zaskarżony wyrok w stosunku do J. K. w części
orzekającej karę łączną pozbawienia wolności (pkt II, pkt 3) oraz
w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji
przypisujący mu popełnienie przestępstwa określonego w art. 56
ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (pkt XII i XIV) i w tym**

zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w postępowaniu odwoławczym;

II. w pozostałym zakresie kasację obrońcy J. K. oraz w całości kasację obrońcy K. C. oddala jako oczywiście bezzasadne;

III. zasądza od K. C. kwotę 750 (siedemset pięćdziesiąt) zł tytułem opłaty od kasacji oraz obciąża go połową wydatków postępowania kasacyjnego, w pozostałej części wydatkami tymi obciążając Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 5 marca 2014r. J. K. został uznany za winnego popełnienia trzech przestępstw: 1) wyczerpującego znamiona art. 258 § 1 k.k. (pkt X wyroku); 2) wyczerpującego znamiona art. 191 § 2 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 191 § 2 k.k. i art. 159 k.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k., art. 282 k.k., art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 12 k.k. (pkt XI); 3) wyczerpującego znamiona art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii; na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. orzeczono kary łączne 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 80 stawek dziennych grzywny, po 30 zł każda (pkt XIII); na podstawie art. 45 § 1 k.k., w związku ze skazaniem za czyn z art. 56 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, orzeczono przepadek korzyści majątkowej w kwocie 1100 zł (pkt XIV), nadto rozstrzygnięto o zaliczeniu na poczet kary łącznej okresu rzeczywistego pozbawienia wolności oraz w przedmiocie kosztów procesu.

Wyrokiem tym skazano również K. C., za popełnienie sześciu przestępstw, na kary łączne 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 180 stawek dziennych grzywny, po 30 zł każda.

Wyrokiem tym skazany został także K. S. na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 80 stawek dziennych. po 30 zł każda.

Od wyroku tego apelacje złożyli prokurator i obrońcy oskarżonych.

Prokurator zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego K. C.

Obrońca K. C. i J. K. adw. K. S. zaskarżył orzeczenie w całości na korzyść oskarżonych zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na

treść wyroku, tj. art. 7, art. 5 § 2 i art. 4 k.p.k. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów przy ocenie zeznań świadków D. O., w odniesieniu do czynu przypisanego J. K. w pkt XII zaskarżonego wyroku, a nadto zeznań D. K., Z. W., J. S. i D. O., w odniesieniu do wszystkich innych czynów przypisanych obu oskarżonym; obrońca zarzucił także obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 282 k.k. oraz art. 65 § 1 k.k., poprzez niewłaściwe ich zastosowanie.

Autor tej apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonych, względnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy obu oskarżonych do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Drugi obrońca oskarżonego K. C. adw. P. G. w swej obszernej apelacji podniósł szereg zarzutów obrazy prawa procesowego – art. art. 167, 366, 170 § 1 pkt 1,2 i 3, 193, 9, 97, 4 oraz 7 k.p.k., kwestionując zupełność przeprowadzonego postępowania dowodowego oraz dokonane przez Sąd pierwszej instancji błędnej oceny wiarygodności poszczególnych środków dowodowych, które to oceny – zdaniem skarżącego – doprowadziły do błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i bezzasadnego przypisania K.C. sprawstwa w zakresie wszystkich przypisanych mu czynów.

Obrońca K. C. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 13 listopada 2014 r. zmieniono zaskarżony wyrok w odniesieniu do K. C. w ten sposób, że z opisów trzech przypisanych mu czynów wyeliminowane zostało znamię „uczynienia sobie z popełniania przestępstw stałego źródła dochodu”; w zakresie występku z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przyjęto kwalifikację z art. 56 ust. 3; w zakresie występku kradzieży programów komputerowych przyjęto, iż był to wypadek mniejszej wagi z art. 278 § 3 k.k.; wymierzono K. C. nową karę łączną 5 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 180 stawek dziennych, po 30 zł każda;

W odniesieniu do oskarżonego J. K. zaskarżony wyrok został zmieniony w ten sposób, że: 1) rozwiązana została kara łączna pozbawienia wolności; 2) z opisu czynu przypisanego mu w pkt X zaskarżonego wyroku wyeliminowano znamię uczynienia sobie stałego źródła dochodów, a orzeczoną za to przestępstwo karę

pozbawienia wolności obniżono do roku; na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. orzeczono wobec tego oskarżonego nową karę łączną pozbawienia wolności w wysokości 3 lat;

W pozostałej części zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy.

Od powyższego wyroku kasację złożyli obrońcy skazanych J. K. i K. C.

Obrońca J. K. zarzucił orzeczeniu:

rażące i mające wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. polegające na:

1. zaniechaniu jakiegokolwiek ustosunkowania się do zarzutów i argumentacji zawartej w skardze apelacyjnej, co do zarzutu z pkt III (pkt XII zaskarżonego wyroku) udziału w obrocie substancją psychotropową i środkiem odurzającym kwalifikowanego z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz konsekwentnie związanego z nim rozstrzygnięcia zawartego w pkt XIV wyroku dotyczącego przepadku korzyści majątkowej;
2. co do pozostałych czynów przypisanych temu skazanemu - dokonanie oceny zarzutów i argumentacji zawartej w apelacji obrońcy J. K. w sposób rażąco sprzeczny z wymogami procesowymi, a w szczególności w sposób powierzchowny, mało wnikliwy, telegraficzny i skrajnie skrótowy, a w rezultacie - nierzetelny.

Formułując powyższe zarzuty obrońca skazanego J. K. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy J. K. nie podzielając zarzutu z pkt 1 ppkt b) kasacji, przyznał zasadność zarzutowi sformułowanemu w pkt 1 ppkt a), w konsekwencji czego wniósł o uwzględnienie kasacji.

Obrońca K. C. wyroku Sądu *ad quem* nie zaskarżył jedynie w odniesieniu do występkę z art. 278 § 3 k.k. W zakresie wszystkich pozostałych przypisanych temu skazanemu przestępstw autor kasacji zarzucił orzeczeniu rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez ogólnikowe odwołanie się do trafności ustaleń, ocen oraz wniosków zawartych w

uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji, a także brak rzetelnego, należytego ustosunkowania się do zarzutów apelacji wniesionych na korzyść skazanego K. C., w tym pominięcie zarzutu dokonania wadliwej oceny zeznań świadków Z. W., J. S., D. K., G. K., M. J., A. P., K. S., D. O. i M. C.; nadto rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 433 § 1 i 2 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nienależytej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji, podczas gdy wyrok ten został wydany z rażącym naruszeniem prawa do obrony przejawiającym się w naruszeniach przepisów art. art. 170 pkt 1, 2 i 3, 167, 366, 97 w zw. z art. 9 k.p.k., polegających na oddalaniu wniosków dowodowych czy nieprzesłuchaniu istotnych świadków.

Obróńca K. C. wniósł o uchylenie wyroków Sądów obu instancji w odniesieniu do tego skazanego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy K. C. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Na rozprawie kasacyjnej obecne strony podtrzymały stanowiska wyrażone pisemnie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Na uwzględnienie zasługiwała jedynie kasacja obrońcy J. K. i to wyłącznie w części dotyczącej przypisanego temu oskarżonemu występku z w art. 56 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (pkt XII wyroku Sądu pierwszej instancji).

W pozostałym zakresie kasacja obrońcy J. K., jak i w całości kasacja obrońcy K. C. były bezzasadne w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k. Taka postać oddalenia kasacji powoduje, że nie ma potrzeby sporządzania w tym zakresie pisemnego uzasadnienia. Wystarczającym w tym miejscu będzie stwierdzenie jedynie tego, że wbrew zarzutom kasacyjnym, kontrola instancyjna wyroku Sądu pierwszej instancji w tej części była prawidłowa, uwzględniająca zarzuty apelacyjne i odnosząca się do nich w sposób, który nie naruszał art. 457 § 3 k.p.k. Diametralnie odmienne oceny jakości kontroli apelacyjnej wyrażone w kasacjach stanowią li tylko wyraz skrajnego subiektywizmu skarżących, pomijającego skompresowaną rzeczowość argumentacji Sądu *ad quem*. W kasacji obrońcy J. K. drugi jej zarzut został uzasadniony tak ogólnikowo, że zabrakło w nim

jakiegokolwiek konkretnego argumentu (str.3 kasacji). Natomiast w kasacji obrońcy K. C. rozbudowane opisy samych zarzutów oraz ich uzasadnienie (w znacznej części powtarzające apelację) w istocie nie tyle wykazywały uchybienia Sądu odwoławczego, co miały przekonać Sąd kasacyjny do odmiennej oceny wiarygodności dowodów obciążających każdego ze skazanych. Jednakże oceny wiarygodności poszczególnych środków dowodowych co do zasady nie należą do sfery „naruszeń prawa”, o których mowa w art. 523 § 1 k.p.k., a Sąd Najwyższy nie jest legitymowany do samodzielnego ich dokonywania. Dlatego też obie kasacje we wskazanym tutaj zakresie podlegały oddaleniu, jako oczywiście bezzasadne.

Odmierna jednak sytuacja dotyczyła pierwszego z zarzutów podniesionych w kasacji obrońcy J. K. Niewątpliwie zasadnie skarżący podniósł, że Sąd *ad quem* „zaniechał jakiegokolwiek ustosunkowania się do zarzutów i argumentacji zawartej w skardze apelacyjnej co do zarzutu XII (...)” Istotnie, Sąd Apelacyjny pominął w uzasadnieniu wyroku analizę i ocenę tego zarzutu apelacji obrońcy J. K., choć w części wstępnej swojego uzasadnienia zarzut ten zacytował (str.42).

Uzasadnienie apelacji obrońcy odnośnie do przypisanego J. K. udziału w obrocie amfetaminą i marihuaną, wyczerpującego znamiona art. 56 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zawierało bardzo konkretną argumentację, odwołującą się do poszczególnych środków dowodowych, wskazującą na ich rozbieżności wewnętrzne i wzajemne, które – zdaniem autora apelacji – nie pozwalały na przypisanie J. K. sprawstwa tego występkę (str. 4-5 apelacji). Ta argumentacja skarżącego nie spotkała się z żadną analizą ani oceną ze strony Sądu Apelacyjnego, a niewątpliwie tego wymagała. Zgromadzony bowiem w zakresie tego czynu materiał dowodowy istotnie różni się od tego dotyczącego praktycznie wszystkich innych występków będących przedmiotem rozpoznania w tej sprawie. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu swojego wyroku w ramach ustaleń faktycznych i podstaw dowodowych (str.14-15) oraz ich analizy (str.68-70) wprawdzie powołał szereg argumentów, które legły u podstaw przypisania winy J. K. co do tego zarzutu, ale trafność tej argumentacji oraz zasadność wyprowadzonego wniosku rzeczowo zakwestionował obrońca oskarżonego. Nie jest, rzecz jasna, sprawą Sądu kasacyjnego merytoryczna ocena zasadności argumentacji apelacyjnej, ale konieczne jest – dla oceny możliwości wpływu

uchybień na treść jego wyroku – stwierdzenie, że wymaga ona wnikliwego odniesienia ze strony Sądu *ad quem*. W realiach tej sprawy bowiem, nawet podzielona przez Sąd odwoławczy zdecydowanie pozytywna ocena wiarygodności zeznań D. O. w odniesieniu do innych zarzucanych skazanym czynów (str. 50-52), wymaga odrębnej analizy w kontekście przypisanego J. K. czynu z art. 56 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i to właśnie z tych względów, które szczegółowo wskazane zostały w apelacji jego obrońcy.

Konsekwencją tego stanowiska Sądu Najwyższego było uznanie, że Sąd Apelacyjny, pomijając zarzut i wnioski apelacji obrońcy J. K. dotyczące występków z art. 56 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, rażąco naruszył przepisy art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k., co mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Implikacją takiego stanu sprawy musiało być uchylenie zaskarżonego wyroku w części utrzymującej w mocy skazanie za ten czyn, wraz ze związanym z nim orzeczeniem środka karnego i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania także co do orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności, umożliwi też rozstrzygnięcie w tej materii. Oczywiście, w toku ponownego rozpoznania sprawy, konieczna będzie wnikliwa analiza omawianego zarzutu apelacyjnego wraz z argumentacją przytoczoną na jego poparcie, a w razie takiej potrzeby, należyte przedstawienie toku swojego rozumowania w pisemnym uzasadnieniu.

Oddalenie kasacji obrońcy K. C. w całości spowodowało obciążenie go kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, to jest opłatą w wysokości 750 zł oraz połową jego wydatków – art. 527 § 2 k.p.k. oraz art. 637a k.p.k.

Kierując się przedstawioną powyżej motywacją Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.